

Війна РФ проти України: енергетичний вимір

DiXi Group alert
(станом на 12:00 17 червня)

#StopRussianAggression

#StandWithUkraine

Резюме тижня (13-17 червня)

- Станом на [14 червня](#) 86% деокупованих населених пунктів (близько 875 міст та селищ) **забезпечені електроенергією**. Станом на [16 червня](#) через пошкодження, обумовлені бойовими діями, в Україні **знеструмлено** 751 населений пункт (близько 624 100 споживачів).
- По Україні протягом тижня близько 182 000 – 178 500 споживачів перебували без газопостачання.
- **Енергетична інфраструктура України продовжує зазнавати руйнувань і збитків**. За [словами](#) міністра енергетики Германа Галущенка, майже 5% генеруючих потужностей зруйновано, а 35% знаходиться на окупованих територіях. Через обстріли військами РФ виведено з ладу понад 50% теплових потужностей, 30% сонячної та понад 90% вітрової генерації; видобуток газу впав приблизно на 12-15%.
- **Україна закликає ЄС до протистояння тактиці "газового салямі" росії**. На [думку](#) президента DiXi Group Олени Павленко, кубометр за кубометром обмежуючи постачання російського газу країнам Європи, Путін чекає, коли хтось почне панікувати і йти на поступки щодо відмови від санкцій, їх послаблення чи принаймні продовження статус-кво в торгівлі енергоносіями. Єдиною виграшною лінією є усвідомити, що будь-які поступки агресору лише посилюють його бажання нарощувати тиск.
- **Уряд посилює державний вплив на газовий та інші сектори енергетики напередодні опалювального сезону 2022/2023 рр.** З метою накопичення енергоресурсів [запроваджено](#) нульову квоту на експорт газу, видобутого в Україні (не поширюється на газ у сховищах в режимі "митного складу" та на імпортований ресурс), мазут, окремі види кам'яного вугілля (крім коксівного) та тверде паливо з вугілля. Також уряд [затвердив](#) спрямування 95% чистого

прибутку "Нафтогазу" за 2021 рік в обсязі 12,4 млрд грн на виплату дивідендів до державного бюджету. В свою чергу, ТОВ "ГК "Нафтогаз України" [включила](#) "заднім числом" до реєстру своїх споживачів 8,8 млн клієнтів, аби забезпечити їм "соціальний" тариф – 7,96 грн/куб. м. Також [схвалено зміну](#) моделі корпоративного управління оператора газотранспортної системи, що передбачає пряме підпорядкування державі.

- **Серед головних тем міжнародних консультацій в енергетиці – фінансова допомога та нові можливості/технології.** Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) [схвалив](#) кредитну лінію для НАК "Нафтогаз України" до 300 млн євро, з яких перші 50 млн євро українська компанія планує витратити на екстрені закупівлі газу. За даними видання [Foreign Policy](#), Україна також запропонувала Сполученим Штатам угоду про постачання скрапленого природного газу (LNG) за схемою ленд-лізу. Крім того, "Нафтогаз" та канадська Symbio Infrastructure [підписали](#) меморандум про постачання LNG та "зеленого" рідкого водню (LH2) з 2027 року. За повідомленням Міненерго, Україна [подала](#) пропозицію на асоційоване членство в Міжнародному енергетичному агентстві.
- **Тривають арешти активів компаній, які належать країні-спонсору агресії проти України.** [СБУ](#) та [Офіс генерального прокурора](#) повідомили про арешт активів паливної компанії "БНК-Україна", засновниками якої є "Білоруська нафтова компанія" та "Білоруснефть". Також [арештовано](#) активи білоруського підприємства, яке надає послуги у сфері добування нафти та природного газу. За [припущеннями](#) медіа, йдеться про ТОВ "Сервіс Ойл", засновником якого вказано білоруське ВАТ "Пуховичінафтопродукт", а основним акціонером – "Білоруснефть".
- **Робота ринку "на добу наперед" (РДН) впродовж 13-17 червня була відносно стабільною.** Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії [коливалася](#) у вузькому діапазоні 2237-2352 грн/МВт-год, а щоденний обсяг торгівлі [варіював](#) від 13,3 до 21 тис. МВт-год, що становить близько 5-8% щоденного споживання електроенергії в енергосистемі України. При цьому, індекси Base РДН у Словаччини, Угорщини та Румунії приблизно у 2,7-3,6 рази перевищували значення індексу Base РДН України; ціновий спред із ринком Польщі становив 1,9-2,6 рази.
- **Україна здійснювала стабільний експорт електроенергії** рівним графіком до Польщі (210 МВт) та Молдови (142 МВт). Водночас, завдяки домовленостям між Україною та ENTSO-E, найближчим часом може розпочатися [пілотний експорт](#) до країн Східної Європи в обсязі 100 МВт із можливістю його поступового нарощування. Тим часом, "Енергоатом" [оцінює](#) свій експортний потенціал у 2000-2500 МВт і спільно з "Укренерго" та польським оператором PSE працює над відновленням міждержавної лінії електропередачі для збільшення експорту.
- Незважаючи на поновлення передачі даних із ЗАЕС до МАГАТЕ щодо гарантій контролю ядерного матеріалу, **гендиректор Агентства Рафаель Гроссі продовжував наполягати на безпосередній експертній місії на ЗАЕС для верифікації ядерного матеріалу.** Тепер причиною названо завантаження свіжого ядерного палива у попередні місяці у два блоки ЗАЕС, і потреба верифікації як передумови потенційного запуску. Інакше, за словами Гроссі, імплементація принципу дотримання ядерних гарантій в Україні буде "скомпрометованою". Разом з тим, Україна виступає проти такого візиту до моменту деокупації ЗАЕС та міста Енергодару. Тим часом, за оцінками "Енергоатому", **обсяг матеріальної шкоди, завданої компанії окупантами РФ, становить близько 40 млрд грн** (включає знищені під час обстрілів і пожеж корпуси, пошкоджене обладнання ЗАЕС, втрати від вимушеного скорочення виробництва електроенергії).

Ядерна та радіаційна безпека

Окупанти продовжують [інформаційний терор](#) мешканців міста Енергодар та працівників ЗАЕС. Окремі колаборанти та “новопризначені” псевдокерівники міста ведуть систематичну інформаційну кампанію про майбутні зміни у роботі станції, які нібито передбачають її передачу з 1 вересня під контроль рф та “Росатому”. Окрім цього, з боку окупантів регулярно з’являються повідомлення про переналаштування схеми роботи станції для подальшого прямого постачання електроенергії із ЗАЕС до Криму.

Зі свого боку, “Енергоатом” наголосив, що ЗАЕС наразі працює і працюватиме в ОЕС України та відповідно до українського законодавства. Її тимчасове захоплення військовими рф не означає передачу станції країні-агресору. Окрім того, очільники “Енергоатому” та “Укренерго” неодноразово наголошували, що організація постачання електроенергії із ЗАЕС до Криму є надзвичайно складним технічним завданням із малою ймовірністю реалізації навіть у середньостроковому періоді.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

Україна продовжує [здійснювати](#) комерційний експорт електроенергії до Польщі по виділеній лінії “Добротвірська ТЕС-Замость” рівним графіком в обсязі 210 МВт щогодинно. Також, за [даними](#) “Укренерго”, експорт до Молдови становить 142 МВт. При цьому, “Енергоатом” продовжує викупати на [щоденних аукціонах](#) по 150 МВт пропускної спроможності до Молдови рівним графіком. Окрім цього, між енергосистемами України та країнами Східної Європи (Словаччини, Угорщини, Польщі, Румунії та Молдови) [відбуваються](#) технічні сальдо-перетоки.

У рамках [відновлення](#) “Укренерго” пошкодженої мережевої інфраструктури, 16 червня, після аварійно-відновлювальних робіт, була включена в роботу остання високовольтна повітряна лінія 750 кВ. Енерговузол центрального регіону знову працює за нормальною схемою. Наразі відновлюються волоконно-оптичні лінії зв’язку. У північному регіоні на підстанції 330 кВ продовжується відновлення захистів ліній 330 кВ. У східному регіоні на лінії 330 кВ ліквідовано 3 пошкодження кабелю, замінено 6 дистанційних розпірок.

Функціонування ринку електроенергії

Ринок “на добу наперед” (РДН): Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії практично [не змінилася](#) і на 17 червня становила 2236,53 грн/МВт·год (-0,7%). В цілому, за даними сервісу [Energy Map](#), впродовж робочих днів тижня (13-17 червня) середньозважена ціна залишалася відносно стабільною і [коливалася](#) в діапазоні 2237-2352 грн/МВт·год. При цьому, індекси Base РДН у Словаччини, Угорщини та Румунії 17 червня синхронно зросли і у 3,5-3,6 рази [перевищували](#) значення індексу Base РДН України; ціновий спред із ринком Польщі становив 2,6 рази.

Загальний обсяг торгівлі незначно [зріс](#) – до 13,5 тис. МВт·год (+1,3% до попереднього дня). В цілому, за даними сервісу Energy Map, впродовж робочих днів тижня (13-17 червня) обсяг торгівлі був відносно невеликим і [коливався](#) в діапазоні 13,3-21 тис. МВт·год. Водночас, пропозиція продовжує демонструвати спадну динаміку – до 85,3 тис. МВт·год (-2,4%). У сукупності ці фактори спричинили невелике зменшення профіцитності РДН: розрив із обсягом заявок на купівлю

скоротився з 6,6 до 6,3 разів. [Структура купівлі](#) практично не змінилася: основну частину займали постачальники (51,9%), 48% належало операторам мереж, 0,1% – виробникам.

Внутрішньодобовий ринок (ВДР): Середньозважена ціна електроенергії на ВДР практично [не змінилася](#) і на 16 червня становила 2452,97 грн/МВт·год. При цьому, загальний обсяг торгівлі, після стрімкого падіння, продемонстрував значний стрибок – до 0,74 тис. МВт·год (у 12,3 разів до попереднього дня). Пропозиція помірно зросла – до 46,56 тис. МВт·год (+12,8%), разом з тим, у сукупності ці зміни призвели до відчутного зменшення профіцитності ВДР – розрив із обсягом заявок на купівлю впав із 688 до 63 разів. У [структурі купівлі](#) домінуючу частину займали постачальники (98,8%), 1,2% належало операторам мереж.

Припинення та відновлення постачання

За [даними](#) Міністерства енергетики, станом на 16 червня через пошкодження, обумовлені бойовими діями, в Україні залишались знеструмленими близько 751 населених пунктів, загалом близько 624 100 споживачів, протягом доби постачання відновлено для близько 21 200 споживачів.

Масштабні припинення електропостачання та, відповідно, активні відновлювальні роботи, мали місце:

- у **Донецькій області**, за [інформацією](#) місцевого ОСР, протягом доби фахівцями відновлено електропостачання для близько 11 000 родин у 15 населених пунктах Покровського, Бахмутського та Краматорського районів. Без електропостачання залишались жителі 317 населених пунктів (за [даними](#) Міністерства енергетики - понад 362 200 споживачів);
- у **Луганській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, понад 128 200 споживачів залишались без електропостачання;
- у **Харківській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, близько 36 800 споживачів залишались знеструмленими та для 8 300 споживачів відновлено постачання протягом доби. Фахівцями місцевого ОСР повністю [відновлено](#) працездатність пошкодженої внаслідок інтенсивних обстрілів високовольтної підстанції "ХФТІ" у районі Харкова П'ятихатки, яка відіграє ключову роль в електропостачанні району, онкоцентру, Харківського фізико-технічного інституту та комунальної інфраструктури міста;
- у **Запорізькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, станом на 07:00 17 червня, без електропостачання залишались 21 135 споживачів у 77 населених пунктах. Протягом доби фахівці ОСР усунули пошкодження та відновили постачання для 1 853 споживачів у м. Запоріжжя та 42 родин с. Таврія, що були знеструмлені внаслідок обстрілів. Водночас через бойові дії у Василівському районі без енергоживлення залишилися 80 споживачів с. Плавні, також в електромережах м. Запоріжжя має місце одиначне відключення;
- у **Миколаївській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 17 червня частково або повністю пошкоджено 406 об'єктів електропостачання, зокрема 4 протягом останньої доби. Знеструмленими залишалися 93 населених пунктів Баштанського та Миколаївського районів;
- у **Херсонській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 11:00 16 червня, серед громад, з якими вдалося встановити зв'язок, без електропостачання залишалися 22 населених пункти у Високопільській громаді, 7 у Нововоронцовській, 3 у Новоолександрівській, 2 у Милівській та ще 2 у Музиківській. За [даними](#) Міністерства енергетики, протягом доби для 1 300 споживачів відновлено постачання електроенергії;

- у **Сумській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики для 500 споживачів відновлено електропостачання протягом доби;
- у **Чернігівській області**, за [інформацією](#) ОВА станом на 06:00 17 червня, послуга з електропостачання не надавалася 636 абонентам;
- оперативна зведена інформація стосовно електропостачання у **Дніпропетровській та Одеській областях** була відсутня на час підготовки огляду.

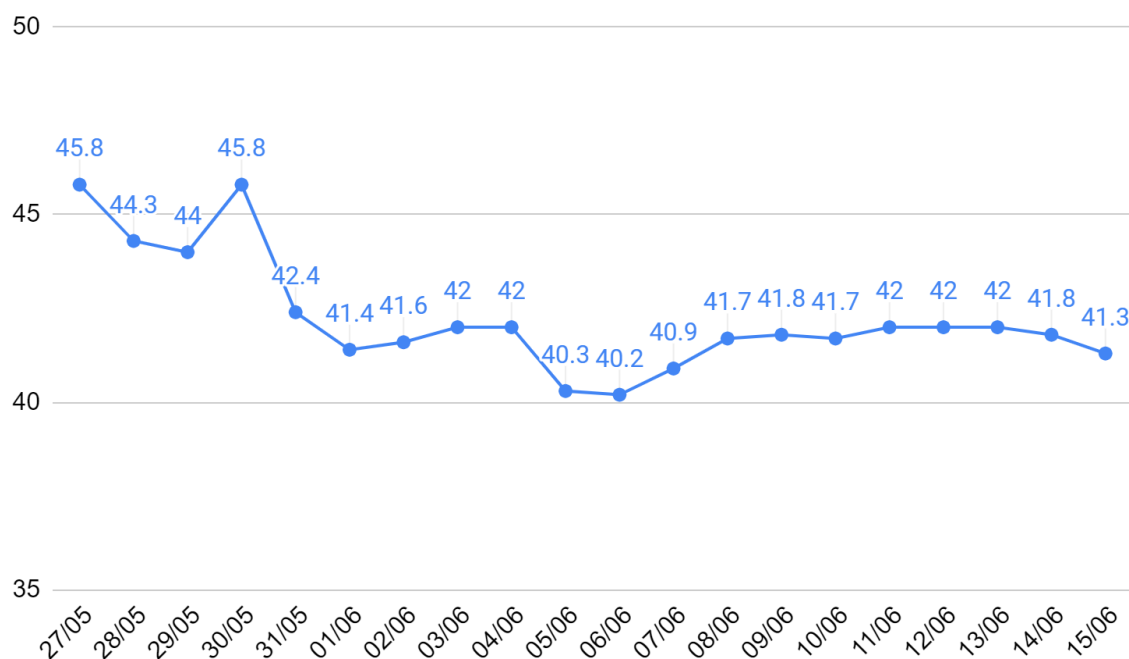
Сектор газу

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України станом на 15 червня впав на 0,5 млн куб. м у порівнянні з попередньою добою і становив 41,3 млн куб. м. Ці обсяги становлять лише 38% від передбачених транзитним контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з ЄС здійснювався через точку з'єднання "Германовичі" (віртуальна точка з'єднання "Україна-Польща") обсягом 0,9 млн куб. м. Разом з тим, частина цих обсягів може становити транзит з Польщі до Угорщини через Україну, оскільки за добу 14 червня через точку з'єднання "Берегово" (віртуальна точка з'єднання "Берег") з української ГТС було протранспортовано 1,6 млн куб. м.

Транзит російського газу через територію України (на точках з'єднання "Сохранівка" та "Суджа"), млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Припинення та відновлення постачання

Найбільш складна ситуація з газопостачанням спостерігалася у **Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Чернігівській та Харківській областях**. За [даними](#) Кабінету Міністрів, станом на 16 червня без

газопостачання залишалися 175 600 споживачів, за добу розподіл газу відновлено для 3 000 споживачів.

В **Донецькій області** ситуація станом на 16 червня не змінилась – майже весь регіон без газопостачання через пошкодження магістрального трубопроводу. Розподіл газу [здійснювався](#) лише 1 900 споживачам області в двох населених пунктах.

У **Луганській області** ситуація без змін: газопостачання відсутнє через масштабні руйнування критичної інфраструктури в ході бойових дій.

У **Херсонській області** [станом на 11:00 17 червня](#) про значні зміни в газопостачанні не повідомлялось – повністю без газопостачання залишалася 1 громада (Високопільська) та частково – 3 (Великоолександрівська, Нововоронцовська, Станіславська). Разом з тим, в окремих з цих громад відсутній мобільний зв'язок, тому оперативна інформація про газопостачання відсутня. У 4 громадах (Тягинська, Горностаївська, Великопетиська, Рубанівська), що користуються зрідженим газом, запаси на мінімумі, ще у одній (Новорайська) газ у балонах закінчився.

В **Харківській області** місцевий оператор ГРМ [повідомив](#) про відновлення газопостачання ще 2 600 абонентам міста Дергачі та селища Мала Данилівка. Всього розподіл газу відновлено 8 000 споживачам Дергачівської громади.

В **Запорізькій області** станом на ранок 16 червня без газопостачання [залишались](#) 81 118 абонентів в 107 населених пунктах. Минулої доби у місті Оріхів внаслідок обстрілів було пошкоджено розподільні та ввідні газопроводи низького тиску, паралельно в місті проводились ремонтні роботи.

У **Миколаївській області** станом на 17 червня ситуація з газопостачанням [не змінилась](#) – загалом за час війни пошкоджено 631 об'єкт газової інфраструктури, внаслідок чого без газу залишилось 6 656 абонентів.

В **Чернігівській області**, за [інформацією](#) місцевої ОВА, станом на ранок 17 червня близько 900 абонентів у 23 населених пунктах області не отримували послугу з постачання газу.

Оперативна інформація про ситуацію з газопостачанням в **Сумській області** була відсутня на момент підготовки огляду.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

Президент України Володимир Зеленський у [вечірньому відеозверненні](#) заявив, що спровоковане росією підвищення цін на газ у ЄС має стати черговим аргументом на користь відмови європейців від російського палива. На його думку, росія спеціально обмежила постачання і буде далі використовувати газовий ланцюг, щоб нашкодити і залякати Європу. Єдиний спосіб це зупинити - припинивши закупівлю палива в росії. Президент також нагадав, що росія спровокувала і продовольчу кризу у світі, заблокувавши всі українські морські порти.

Президентка аналітичного центру DiXi Group Олена Павленко [припустила](#), що росія застосовує тактику “нарізання салями” у сфері енергетики: кубометр за кубометром відрубуючи постачання російського газу країнам ЄС, Путін чекає, коли хтось із “любих друзів” – Німеччина, Італія чи Угорщина – почне панікувати і йти на поступки щодо відмови від санкцій, їх послаблення чи принаймні продовження статус-кво в торгівлі енергоносіями. На думку Олени Павленко, якщо тактика “газового салями”

виявиться успішною для Путіна, це буде найкращим стимулом для посилення тиску на Європу через наближення опалювального сезону. Відтак, єдиною виграшною лінією для ЄС - є усвідомлення, що будь-які поступки агресору лише посилюють його бажання посилити тиск.

Заступник міністра енергетики з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Фарід Сафаров [запросив](#) лідерів європейського енергетичного сектору, керівників енергетичних компаній до участі у відновленні України. Зі слів Сафарова, компанія може обрати регіон, район чи місто, щоб допомогти відновити енергетичну інфраструктуру, зробити її більш якісною, екологічною та безпечною. Він підкреслив, що вже зараз Україна отримує значну допомогу: 33 компанії отримали понад 300 генераторів, близько 45 кілометрів кабелів та 560 опор повітряних ліній, а також 11 тисяч одиниць іншого спеціалізованого обладнання. Більше допомоги розділено серед операторів систем розподілу для відновлення електропостачання споживачам.

Прокуратура міста Києва [повідомила](#) про арешт активів білоруського підприємства, яке надає послуги у сфері добування нафти та природного газу. Під арешт потрапили статутний капітал в розмірі майже 1 млрд грн, а також нерухоме та рухоме майно підприємства орієнтованою вартістю 3 млрд грн. За [припущеннями](#) медіа, йдеться про ТОВ "Сервіс Ойл", його засновником зараз вказано білоруське ВАТ "Пуховичінафтопродукт", основним акціонером якого є державне виробниче об'єднання "Белоруснефть". На початку року ТОВ "Сервіс Ойл" виграло чотири аукціони АТ "Укргазвидобування" щодо ремонту свердловин на газових родовищах [загальною вартістю 2,08 млрд грн](#). Компанія також була великим підрядником найбільшої в Україні приватної газовидобувної компанії – "ДТЕК Нафтогаз" Ріната Ахметова.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКУ АРМІЮ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).